

WERK AAN DE WINKEL

De Volkspartij voor Vrijheid en Democratie gelooft in vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, sociale rechtvaardigheid en de gelijkwaardigheid van alle mensen. De VVD wil een kleine, slagvaardige overheid die garant staat voor een veilige en eerlijke samenleving, waar iedereen die hard werkt de ruimte krijgt om zijn of haar ambities te realiseren.

Zeeland is een prachtige provincie, waarin het goed wonen, werken en recreëren is. De VVD is trots op Zeeland en de Zeeuwen. Maar de VVD ziet ook dat er in Zeeland werk aan de winkel is. Want als er verkeerde politieke keuzes worden gemaakt, zullen economie en ecologie elkaar verstikken in een wurgende houdgreep, en zal de angst voor een dreigende krimp leiden tot een vicieuze cirkel die het leven in Zeeland steeds minder aantrekkelijk zal maken.

De VVD luistert naar wensen uit de samenleving en wil – in plaats van verstikkende regels – de ruimte geven aan alle Zeeuwen om zich te ontplooien. De VVD is er van overtuigd dat economie en ecologie met elkaar in balans te brengen zijn. Met de juiste maatregelen kunnen de demografische en sociaal-economische trends doorbroken worden zodat het in Zeeland ook voor komende generaties goed wonen, werken en recreëren blijft.

Wij maken ons sterk voor ondernemende Zeeuwen, werk en veiligheid. Daarom willen wij een liberale koers varen ten aanzien van wonen, werken, voorzieningen en financiën en bestuur. Wij rekenen daarbij op uw steun!

WONEN

Op dit moment stagneert de bevolkingsgroei in Zeeland. Volgens voorspellingen zal deze in de toekomst zelfs afnemen. We zien deze tendens bijvoorbeeld al optreden in West Zeeuws-Vlaanderen. De VVD is van mening dat de Provincie hier op een juiste manier op moet inspelen. Er zijn immers nog al wat kanttekeningen te maken bij het verschijnsel van een krimpende bevolking; het betekent in ieder geval niet dat er in Zeeland niet meer gebouwd hoeft te worden. In een aantal delen van onze provincie neemt de bevolking nog altijd toe en deze groei zal ook voorlopig nog aanhouden. Nieuwe woningbouwprojecten zijn daarom broodnodig. Door gezinsverdunding bestaat er zelfs bij een stabiele of licht dalende bevolking behoefte aan nieuwe huizen. Bovendien moeten oude woningen worden vervangen door nieuwbouw waarbij ook moet worden ingespeeld op de nieuwe diversiteit in de vraag. Voor starters en studenten (goedkopere woningen), een steeds grotere groep ouderen (levensloopbestendige woningen, appartementen dichtbij voorzieningen) en voor gezinnen (woningen met een grote tuin en het 'vrije bouwen').

Het Provinciebestuur moet een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van Zeeland als woonprovincie. De gemeenten moeten ruim baan krijgen voor woningbouw- en stadsontwikkelingsprojecten en deeltijdwoningen. Hierbij moet ook plaats zijn voor een fatsoenlijke – tijdelijke - huisvesting voor arbeidsmigranten. De Provincie zou hier dus via de regelgeving op het gebied van ruimtelijke ordening of milieu zo min mogelijk beperkingen aan moeten opleggen. Alleen voor grootschalige bouwprojecten die een regionale invloed hebben is voor de Provincie een regierol weggelegd. Duurzaam bouwen heeft de voorkeur van de VVD.

Er moeten geen nieuwe besluiten tot ontpoldering komen en bestaande plannen worden heroverwogen. De VVD vindt verder dat de ontpoldering van de Hedwigepolder moet worden tegengegaan en dat het waterschapsalternatief een echte kans dient te krijgen. De VVD vindt de huidige omvang van natuurgebieden in Zeeland groot genoeg; er is bovendien in tijd van bezuinigingen geen ruimte voor groei ervan. Juist het beheer en de ontwikkeling van bestaande natuurgebieden zou moeten worden verbeterd. Daarbij moet particulier natuurbezit en agrarisch natuurbeheer worden gestimuleerd, onder andere door landbouwers te betrekken bij natuurbeheer.

Daarnaast zou het Provinciebestuur bijvoorbeeld met behulp van een campagne Zeeland als woonprovincie veel meer landelijk moeten promoten. Hierbij moet worden gefocust op specifieke doelgroepen die zich aangetrokken voelen door de Zeeuwse identiteit en de Zeeuwse kernkwaliteiten. Onze provincie kent vergeleken met de rest van Nederland een hoogwaardig leefklimaat. Zeeland is qua criminaliteit een van de veiligste regio's van ons land, is relatief goedkoop en biedt veel voorzieningen en ruimte. Zeeland kan daarom een grote aantrekkingskracht uitoefenen op in het bijzonder gepensioneerden en jonge gezinnen.

Ook heeft Zeeland veel potentieel als forensenprovincie. Hiervoor zijn goede verbindingen van onze provincie met de rest van het land, zowel voor het openbare als het particuliere vervoer, essentieel. De geplande 'degradatie' van de intercity naar Amsterdam en de intercity van Roosendaal naar Antwerpen tot stoptreinen baart de VVD dan ook grote zorgen. Ook goede openbaarvervoersverbindingen tussen Schouwen-Duiveland met Rotterdam (*interliner*) en Zeeuws-Vlaanderen met Vlaanderen (bijvoorbeeld door de kusttram) zijn van groot belang. De Provincie dient zich dan ook sterk te maken voor regelmatige en snelle trein- en busverbindingen tussen Zeeland, de Randstad, Brabant en Vlaanderen.

De VVD wil:

- de gemeenten ruim baan geven voor nieuwe bouwprojecten op kleine schaal, ook in de kernen.
- een grotere diversiteit aan huur- en koopwoningen.
- geen ontpoldering meer.
- geen verdere groei van natuurgebieden.
- meer ruimte voor particulier natuurbeheer.
- goede openbaarvervoersverbindingen van Zeeland met de rest van het land en Vlaanderen.
- een promotiecampagne van Zeeland als woonprovincie.

WERKEN

Zeeland is een provincie met unieke kansen. Gelegen tussen Randstad en Antwerpen, in een prachtige woonomgeving waar volop ruimte, rust en kwaliteit van leven is. In Zeeland zijn alle basisvoorwaarden aanwezig voor een bloeiende economie. De Provincie moet deze positieve vestigingsfactoren uitdragen en actief bijdragen aan de promotie van Zeeland als aantrekkelijke vestigingsplaats voor ondernemers. Een belangrijke rol hierbij is weggelegd voor Economische Impuls Zeeland. Ook de samenwerking met Vlaanderen is van groot belang voor de economische ontwikkeling van Zeeland.

Als we van ondernemers vragen om te blijven investeren, verwachten zij ook iets terug. Bijvoorbeeld een goede bereikbaarheid en een stabiel vestigingsklimaat waarin de overheid een betrouwbare partner is die ondernemers de ruimte biedt. Bij de ontwikkeling van nieuwe bedrijvigheid moet de Provincie niet optreden als hindermacht, maar juist als ontwikkelkracht. Gemeenten moeten de vrijheid krijgen om (voor, door en met ondernemers) nieuwe bedrijfslocaties te ontwikkelen die naar aard en schaal bij de omgeving passen. Door (al dan niet kleinschalig) nieuwe vestigingslocaties voor bedrijven te ontwikkelen of de gebruiksmogelijkheden van bestaande accommodaties en gebouwen te verruimen kan volop ruimte worden geboden voor innovatieve en inventieve ondernemers. Ook moeten er minder beperkingen gelden voor economische activiteiten in het buitengebied.

Dat een bloeiende economie prima samengaat met een gezonde ecologie, wordt dagelijks bewezen in de visserij- en schelpdiersector in de provincie. De VVD wil deze sector ondersteunen om de omslag naar duurzame productie- en kweekmethoden, ook binnendijks, te kunnen maken. De VVD

heeft er volop vertrouwen in dat ook in de zeevaart economie en ecologie ruim samen kunnen gaan. Om die reden moet *Zeeland Seaports*, na de verzelfstandiging, ruim baan krijgen om te groeien. Inzet daarbij zijn zowel de aanleg van de nieuwe zeesluis bij Terneuzen en de ontwikkeling van de kanaalzone, als de aanleg van een containerterminal, die een impuls kan geven aan economische activiteiten in en om het havengebied. Zeeland is niet voor niets een waterrijk gebied; de Provincie moet containervervoer per binnenvaart stimuleren.

Om de bereikbaarheid over de weg te kunnen garanderen, moet de Provincie onverminderd blijven investeren in het provinciale wegennet. Daarbij zijn naast de Oost-Westverbindingen ook de Noord-Zuidverbindingen essentieel. Dat vraagt ook investeringen van de Rijksoverheid, waar de Provincie onverminderd voor moet blijven pleiten. Om de toegankelijkheid van Zeeuws-Vlaanderen te verbeteren wil de VVD de Westerscheldetunnel zo snel mogelijk tolvrij maken.

Voor de Zeeuwse werkgelegenheid is het behoud van hoofdkantoren van groot belang. Die bieden immers de zo gewenste diversiteit in arbeidsplaatsen. De Provincie moet zich onverminderd inzetten voor behoud van rijksdiensten, niet alleen als voorziening voor de inwoners, maar ook vanwege hun werkgelegenheid. De VVD wil DELTA, vanwege haar impact op de Zeeuwse economie en samenleving, bij voorkeur als zelfstandig en Zeeuws bedrijf behouden. Daarom moet DELTA vooral investeren in de *corebusiness* (energie, afval en digitale diensten). De Provincie moet zich sterk maken voor het publieke belang (prijs en kwaliteit) van drinkwater.

Zeeland heeft een unieke positie in de Nederlandse energievoorziening. Kernenergie, onmisbaar in de transitie naar een CO₂-arme en duurzame samenleving, speelt daarin een belangrijke rol. Het Zeeuwse nucleaire cluster verdient dan ook versterking door de bouw van een tweede kerncentrale en door realisatie van een nucleair kenniscentrum. Maar ook in andere vormen van energievoorziening speelt Zeeland een belangrijke rol voor Nederland. Windmolens, zonneparken en Warmtekrachtinstallaties bouwen mee aan de energievoorziening van de toekomst. De VVD wil uitbreiding van windparken in Zeeland alleen steunen als voor de aansluiting ervan compensatie van het Rijk komt.

Stranden, jachthavens, polders, schorren en monumentale binnensteden vormen de basisingrediënten voor recreatie en toerisme in Zeeland. De vele werkgevers en werknemers in deze sector verdienen de steun van de Provincie bij hun investeringen in - en de ontwikkeling van - het toeristisch product. Provinciebrede marketing en promotie verdienen doorlopende aandacht en ondersteuning.

De VVD wil:

- ruimte voor ondernemers die willen starten, herinrichten of uitbreiden.
- dat de gemeenten bij kleine kernen bedrijventerreinen kunnen behouden en/ of beperkt uitbreiden.
- de duurzame visserij en schelpdiersector blijven ondersteunen evenals de alternatieve methoden van visserij en kweek.
- Zeeland Seaports verzelfstandigen en ruimte geven om te groeien.
- een snelle aanleg van een containerterminal faciliteren.
- een nieuwe zeesluis bij Terneuzen realiseren.
- blijvende aandacht voor goede wegverbindingen.
- een sterk Delta met terugkeer naar de *corebusiness*.
- een tweede kerncentrale en een kernenergieonderzoekcentrum in Zeeland.
- financiële compensatie van het Rijk voor het aansluiten van windmolens in Zeeland.

- doorlopende aandacht en middelen voor marketing en promotie van het toerisme.

VOORZIENINGEN

Een welvarend Zeeland beschikt over goede voorzieningen op het gebied van onderwijs, cultuur, sport en zorg. Blijvend goede voorzieningen op deze terreinen zijn medebepalend voor de kwaliteit van de Provincie als werk-, woon- en leefomgeving. Ze dragen bij aan het imago en de aantrekkingskracht als vestigingsplaats voor mensen en bedrijven. De VVD wil niet meegaan in een doemscenario van afbrokkelend draagvlak en het verdwijnen van kwaliteit van leven. De VVD gelooft in een positieve spiraal, waarin de soliditeit van de bestaande voorzieningen versterkt wordt door nieuwe economische impulsen.

De VVD juicht nieuwe initiatieven die het toeristisch voorzieningenniveau kunnen verbeteren, zoals het doortrekken van de Belgische kusttram tot Breskens, toe. Ter versterking van het toeristisch-recreatief product wil de VVD daarnaast meer aansprekende, nationale (sport-)evenementen. Ter ondersteuning van de investeringen vanuit de toeristische sector wil de VVD de ontbrekende schakels in het fietspadennetwerk, wandelroutes, rondje pontje en ruitersporen voltooiën. Niet alleen voor bezoekers, ook voor bewoners moet Zeeland goed ontsloten zijn. Het openbaar vervoer moet daarom optimaal aansluiten bij de vraag van de gebruikers.

Voorzieningen moeten vooral aansluiten op de reële behoefte vanuit de markt. Daarnaast heeft de Provincie de zorg voor het op peil houden van voorzieningen die niet door het marktmechanisme worden gedragen. Gesubsidieerde en/of gelieerde instellingen die provinciale kerntaken uitvoeren blijven in aanmerking komen voor provinciale subsidie. Bezuinigingen moeten zich in eerste instantie richten op die instellingen die geen kerntaken, zoals geformuleerd door de Commissie Ladders, uitvoeren. Ook moet de Provincie niet langer geld steken in het dichten van exploitatietekorten of frictiekosten.

Daarnaast vraagt de Provincie van alle betrokken instellingen flexibiliteit en samenwerkingsbereidheid, om zo het effect van iedere geïnvesteerde euro te verhogen. De Provincie stelt hiertoe taakstellende doelen, die bijvoorbeeld door het delen van huisvesting of *backoffice* diensten gehaald kunnen worden. De VVD wil het bestaande cultuuraanbod in Zeeland zoveel mogelijk in stand houden, maar culturele instellingen dienen van hun kant ervoor te zorgen dat zij minder afhankelijk worden van overheidsfinanciering.

De VVD maakt zich, met veel Zeeuwen, zorgen om de toekomst van de ziekenhuiszorg in Zeeland. De VVD vindt dat ook de provinciale overheid zijn verantwoordelijkheid moet nemen om, zowel voor bewoners als voor toeristen, door middel van een sluitend ambulancenetwerk de bereikbaarheid van spoedeisende zorg te garanderen. Dit vereist echter wel een goede spreiding van spoedeisende hulpverlening. Voor niet-spoedeisende zorg moet in Zeeland minimaal één goede basisinstelling aanwezig zijn.

Jongeren die hulp nodig hebben, moeten deze op lokaal niveau kunnen vinden. De VVD wil, mede met het oog op de kerntakendiscussie, de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg daarom primair bij de gemeentelijke overheden neerleggen. Zij zijn prima in staat om deze zorg, passend bij de lokale behoefte, integraal aan te bieden. Mogelijk is op Zeeuwse schaal een regierol voor de Provincie weggelegd, maar deze regierol heeft alleen betrekking op proces en de organisatie.

Goede onderwijsvoorzieningen zijn essentieel voor onze huidige en toekomstige inwoners. De VVD gelooft dat een goed onderwijsaanbod, tegen aanvaardbare kosten, zeker haalbaar is. De aanbevelingen van *Taskforce Zeeland* moeten dan wel dienen als het uitgangspunt voor de

organisatie van het onderwijs in Zeeland. Naast onderwijsinstellingen is ook het behoud van andere basisvoorzieningen en rijksdiensten van essentieel belang voor Zeeland, zowel vanuit het oogpunt van werkgelegenheid en structuurversterking, als vanuit de leefbaarheid voor de inwoners.

De VVD wil:

- de samenwerking van ondernemers, onderwijs en overheid bevorderen.
- nationale en internationale (sport)evenementen gespreid over de Provincie stimuleren.
- ontbrekende schakels in het fietspadennetwerk, wandelroutes, rondje pontje en ruiterspaden voltooiën.
- een goed afgestemd openbaarvervoer netwerk in Zeeland.
- bezuinigen op die instellingen, die geen de provinciale kerntaken uitvoeren.
- een goed ambulance netwerk om ziekenhuiszorg voor alle Zeeuwen bereikbaar te houden.
- de verschotting en administratieve rompslomp in de jeugdzorg verminderen.
- dat de aanbevelingen van *Taskforce Zeeland* het uitgangspunt zijn voor de organisatie van het onderwijs in Zeeland.
- Rijksdiensten voor Zeeland behouden.

BESTUUR EN FINANCIËN

De VVD vindt dat Zeeland voldoende eigen identiteit heeft om als zelfstandige provincie overeind te blijven. Wel zal slimmer samengewerkt moeten worden, in het bijzonder op inhoudelijke thema's, met omliggende gebieden zoals Goere-Overflakkee en West-Brabant. Daarbij geldt wel dat inzet van de Provincie als bestuursorgaan beperkt moet blijven tot gewenste ontwikkelingen van bovenlokaal belang. Bemoeyenis van de Provincie moet zich vooral richten op provinciale kerntaken op het gebied van wonen en ruimtelijke ordening, werken, platteland en cultuur, mobiliteit en bestuur. Inzet van de Provincie moet meerwaarde hebben, moet er toe doen.

De VVD wil niet van bovenaf besturen, maar samenwerken met mede-overheden, instellingen, bedrijven en vooral inwoners. Dat betekent een intensievere communicatie met de Zeeuwse samenleving, in begrijpelijke taal, en gebruikmakend van kennis, kunde en inzicht van de Zeeuwen. Kwaliteit moet leidend zijn. Het Provinciaal bestuur moet zo dicht mogelijk bij de burger staan en zo goed mogelijk dienend zijn. Voor de VVD geldt het motto "decentraal waar mogelijk, centraal waar noodzakelijk." Het huis van Thorbecke dient wel democratisch afgebakend te zijn. Op de schaal van Zeeland is geen bestuurlijke tussenlaag nodig. Binnen de bestaande democratisch gelegitimeerde kaders zijn er voldoende mogelijkheden voor intergemeentelijke samenwerking. Binnen de Zeeuwse historie van de strijd met het water hecht de VVD aan de zelfstandige rol van het Waterschap: veiligheid staat voorop. Wel streeft de VVD naar efficiencyvergroting, bijvoorbeeld door verdere operationele samenwerking op het gebied van onderhoud en (weg)beheer met provincie en gemeenten.

De VVD wil dat Zeeland veilig blijft. Dat begint met goede, eenduidige en werkbare regelgeving. Niet verstikkend, maar doelmatig en doeltreffend. De Provincie moet regie nemen om de integrale veiligheid in Zeeland te verbeteren. Daarbij denken wij aan de openbare veiligheid, sociale veiligheid, fysieke veiligheid, externe veiligheid en nautische veiligheid. De Provincie mag de autonomie, eigen verantwoordelijkheid en taakzelfstandigheid van gemeenten, Rijkswaterstaat en andere instanties niet aantasten, maar moet een regierol vervullen door het in kaart brengen van hiaten en het afdwingen van onderlinge afstemming. Veiligheid moet zich ook terugvertalen in een efficiënte, consequente en strikte handhaving. Nog te vaak zien we de verschillende handhavingorganisaties naast elkaar opereren, met dubbelingen in bevoegdheden en doelstellingen. Op de Zeeuwse schaal,

waar de politieregio en provinciegrens samenvallen, moet dat doeltreffender, efficiënter en vooral werkbaarder georganiseerd kunnen worden. De VVD wil daarom dat Zeeland, samen met het Rijk, een pilot start voor een betere regie op provinciale, gemeentelijke en rijkshandhavingdiensten. Alleen zo kan de integrale veiligheid in Zeeland verbeterd worden.

De VVD is van oudsher de partij die op uw centen past. Het is essentieel dat er een evenwicht wordt bereikt in de inkomsten en uitgaven van de Provincie. De VVD vindt dat het Provinciaal bestuur, zeker in deze moeilijke financiële tijden, ook in eigen vlees moet durven snijden. Dat betekent een slankere ambtelijke organisatie, en een terughoudende inzet van ondersteuningsinstellingen. De VVD streeft naar een restrictief begrotingsbeleid, waarbij de lasten voor de burger niet verder dan inflatieniveau mogen stijgen. De auto mag geen melkkoer worden. Verdere verhoging van de provinciale opcenten boven de inflatiecorrectie is voor de VVD dan ook niet aan de orde, tenzij dit expliciet wordt aangewend voor de verbetering van ons wegennet of het versneld tolvrij maken van de Westerscheldetunnel.

De Provincie moet sterkere lobby/belangenbehartiging samen met gemeenten, Waterschap en maatschappelijke partners richting Den Haag organiseren. Dat vraagt niet alleen ambtelijke inzet, maar vooral bestuurlijke inzet en coördinatie. Daarnaast wil de VVD de grensoverschrijdende samenwerking met België intensiveren en de (financiële) mogelijkheden binnen de EU beter benutten.

De VVD wil:

- behoud zelfstandigheid van de Provincie Zeeland.
- dat de kerntaken voor de Provincie leidend zijn.
- begrijpelijk taalgebruik door de Provincie.
- gebruik maken van kennis en kunde van burgers via tijdelijke e/o digitale *'denktanks*.
- decentraal wat kan, centraal wat moet.
- de noodzakelijke bezuinigingen bereiken via samenwerking tussen de gemeenten, waterschap en de Provincie Zeeland.
- dat Zeeland veiliger wordt.
- minder regelgeving, strenge handhaving.
- een slanke organisatie ingericht naar de kerntaken van de Provincie.
- geen lastenverzwaring.
- de opcenten alleen verhogen voor verbetering wegennet en versneld tolvrij maken van de Westerscheldetunnel.
- een sluitende provinciale begroting.